

SECTORAAL BEROEPSPROFIEL

POLYVALENT CARROSSERIEBOUWER

Datum uitgave: december 2012

ASBL EDUCAM vzw | Avenue J. Bordetlaan 164, Bruxelles 1140 Brussel
T 02 778 63 30 | F 02 779 11 32
info@educam.be | www.educam.be

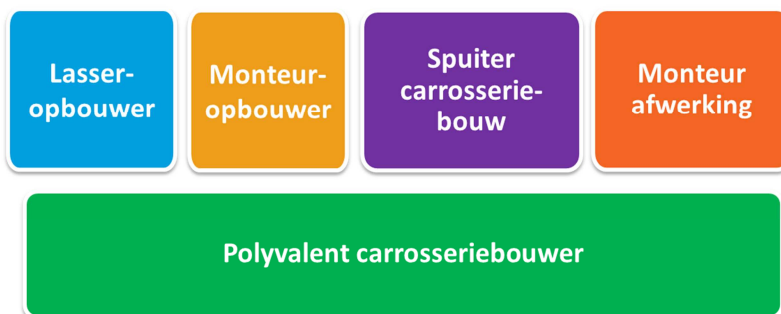
Polyvalent carrosseriebouwer

Situering van het beroep

De polyvalent carrosseriebouwer vinden we terug in de carrosseriesector, in bedrijven waar men de opbouw maakt van vrachtwagens en andere bedrijfswagens. Zo bouwt men bijvoorbeeld een laadbak op, voorziet men laadkleppen, containersystemen, depannagesystemen ...

Binnen de carrosseriebouw onderscheiden we vier beroepen, zoals in onderstaande figuur is weergegeven.

De polyvalente carrosseriebouwer integreert de taken van de vier beroepen in één takenpakket. Dit komt vooral voor in kleinere bedrijven, waar de structuur dikwijls zorgt voor overlapping in de taken. Er is geen logische doorstroming van het ene beroep naar het andere. Doorstromen naar een ander beroep in de carrosseriebouw kan na de nodige inhoudelijke omscholing.

Bij de organisatie van het werk moet de wet betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk (Codex Titel 1, Hoofdstuk 3, Afdeling 3, Artikel 21) steeds in acht genomen worden.

Taken en competenties

De polyvalente carrosseriebouwer kan zelfstandig de onderstaande taken uitvoeren op basis van de voorschriften van de constructeur en de richtlijnen van zijn hiërarchie, met respect voor de veiligheidsmaatregelen en de maatregelen ter bescherming van het milieu:

Vorbereiden van de werkplek en het voertuig aan de hand van de werkfiche, zodat vlot, correct, net en veilig gewerkt kan worden. Dit veronderstelt:

- verwerken en interpreteren van de werkopdracht
- identificeren van het voertuig
- klaar zetten/verplaatsen van het voertuig

- voorbereiden/klaar zetten van het gereedschap
- bepalen van de te spuiten ondergrond
- beschermen van het voertuig en eventuele andere voertuigen in de buurt (interieur d.m.v. stoel- en stuurhoes, tapijtbescherming ...)

Maken van metaalconstructies voor de opbouw op basis van een plan, wat veronderstelt:

- plan lezen
- maken van frames en kaders
- snijden, plooiën, slijpen... van de materialen voor de opbouw en hiervoor de nodige machines kunnen bedienen
- lassen (halfautomaat) en richten na het lassen
- afslijpen, schuren en polieren van lasnaden om metalen oneffenheden weg te nemen

Monteren van de onderdelen van de opbouw, wat veronderstelt:

- monteren van bouwpakketten voor de opbouw
- monteren en aansluiten van kraan, laadklep, pompen, takelsystemen...
- afstellen en controleren van de gemonteerde onderdelen

Afplakken van de nodige onderdelen, zodat het voertuig geschikt is voor verdere bewerking en aanbrengen van een grondlaag in functie van de gekozen voorbereiding, wat veronderstelt:

- afdichten van alle openingen en randen, zodat ze geen laknevel kunnen doorlaten
- ontvetten en stofvrij maken van de ondergrond
- afstemmen van de hoeveelheid grondmateriaal op de omvang van de uit te voeren werken
- spuiten van de grondlaag, zodat deze voldoende corrosiewering, hechting en vulling biedt aan de ondergrond
- correct drogen van de grondlaag met behulp van de drooginstallatie/infrarood (IR)

Wegwerken van de laatste oneffenheden door de oneffenheden te plamuren. Dit vereist:

- treffen van de nodige beschermingsmaatregelen alvorens te plamuren
- kiezen van de geschikte plamuur voor een bepaald werk en de plamuur klaarmaken
- gelijkmatig aanbrengen van de plamuur zonder grote randen te creëren
- correct drogen van de plamuur met behulp van de drooginstallatie
- egaal schuren van het geplamuurde onderdeel door middel van een schuurblok
- volgen van het schuurstappenplan

Schuren van verloopranden, de aangebrachte plamuur en de grondlaag, wat veronderstelt:

- weten wanneer de verlooprand, de aangebrachte plamuur en de grondlaag goed zijn geschuurd
- de juiste schuurkorrel en het juiste schuurmateriaal (machine/blok) gebruiken voor bepaalde werken

- volgen van het schuurstappenplan

Bepalen en maken van de kleur, wat veronderstelt:

- inschatten van welke hoeveelheid nodig is afhankelijk van het te spuiten oppervlak
- indien nodig: bepalen van de kleur aan de hand van kleurenwaaiers, varianten en kleurspectrometer
- opzoeken van kleurformules op de pc met behulp van de daarvoor voorziene programma's
- aanmaken van kleuren, vernissen en aanverwante producten
- spuiten van proefplaatje

Bepalen van de soort hechtingslaag die nodig is voor de te behandelen ondergrond op basis van de technische voorschriften van de lakfabrikant, aanbrengen van de hechtingslaag en aanbrengen van basislakken en blanke lakken volgens de geschikte methode, rekening houdend met de technische voorschriften van de lakfabrikant. Dit alles veronderstelt:

- hanteren van een spuitpistool en de juiste werkdruk instellen
- beheersen van de juiste techniek voor het aanbrengen van hechtingslagen en lakken op grote oppervlakken
- bedienen van de spuitcabine

Bijwerken van eventuele lakfouten na het droogproces door te schuren en te polijsten, wat vereist:

- kennen van het droogproces van de gebruikte laksoorten
- kennen van de beperkingen van het bijwerken van lakfouten
- kennen van het stappenplan van schuren en polijsten, van grof naar fijn

Monteren van de binnen en buitenafwerking van de opbouw, wat veronderstelt:

- leggen van een vloer in de opbouw
- plaatsen van (binnen)wanden, onder andere in hout
- plaatsen van interieur in de opbouw: kasten, rekken...

Monteren van eenvoudige onderdelen ter afwerking van de opbouw wat betekent:

- plaatsen van alle wettelijk verplichte onderdelen (volgens de gewichtscategorie van het voertuig)
- plaatsen extra verlichting (binnen- en/of buitenverlichting)
- plaatsen eenvoudige mechanische onderdelen
- afstellen en controleren van de geplaatste onderdelen

Klaarmaken van het voertuig voor afgifte aan de klant.

Sorteren en opbergen van onderdelen, gereedschap en materiaal, opruimen en reinigen van de werkplek, reinigen van het gebruikte gereedschap en apparatuur en sorteren en verwijderen van afval volgens de richtlijnen.

Kennis en vaardigheden

a. Algemene kennis en vaardigheden

- De voertaal kunnen spreken, lezen en schrijven
- Veiligheid: kennen van de gevaren en hiermee rekening houdend, de werkzaamheden uitvoeren, dragen van de nodige beschermingsmiddelen (handschoenen, veiligheidsbril...)
- Arbeidsorganisatie: respect voor de voorschriften, communicatie met de hiërarchie, planning van de interventies
- Ergonomie: kennen en vermijden van houdingen en bewegingen die tot traumatismen kunnen leiden
- Milieubescherming: verwijderen en sorteren van afval conform de geldende procedures
- Ruimtelijk inzicht
- Beheersen van de vier basisbewerkingen van wiskunde: +, -, x, :
- PC-vaardigheid op basisniveau om opzoekingen te doen, documenten te printen ...
- Systematisch en ordelijk werken

b. Specifieke kennis en vaardigheden

b.1 Vereist

- Notie van de wetgeving m.b.t. wettelijk verplichte onderdelen volgens gewichtscategorie van het voertuig
- Kennis van het correcte gebruik van alle apparatuur en gereedschap die voor dit beroep gebruikt worden
- Basiskennis elektriciteit: werking en schemalezen
- Basiskennis houtbewerking
- Bedienen van hef- en hijstoestellen
- Mechanische bewerkingstechnieken (boren, schroefdraad tappen, vijlen, knippen, snijden, plooiën.....)
- Beheersen van spuittechnieken voor grote oppervlakten
- Kennen van de eigenschappen van gebruikte materialen door de toeleveranciers. Weten dat voorschriften onontbeerlijk zijn voor het werken met bepaalde chemische producten
- Kennen van de eigenschappen van metalen
- Werkfiches en technische documentatie kunnen lezen en begrijpen en in staat zijn de procedures en voorschriften te volgen
- In staat zijn de benodigde tijd in te schatten per opdracht

- Kennis van de werking en kennis van het onderhoud van de spuitcabine en droogoven
- Kennis van de werking en kennis van het onderhoud van andere droogtoestellen (bv. IRT)
- Plan lezen
- Kennis van hydraulica: werking en schemalezen
- Lassen

b.2 Te verwerven

- Specificaties van sommige modellen en merken
- Evoluties in de sector (technologie, milieubepalingen, veiligheidsnormen, materialen...)

Gereedschap en materieel

Om het volledige takenpakket uit te voeren hanteert de polyvalent carrosseriebouwer onderstaande producten, werkstukken en hulpmiddelen:

- Universele gereedschappen, zoals schroevendraaiers, ringsleutel...
- Alle apparatuur om de juiste tint te bepalen
- Alle apparatuur en gereedschap om lak spuitklaar te maken
- Alle apparatuur om lak aan te brengen
- Spuitcabine
- Droogoven en andere droogtoestellen
- Materiaal om eventuele lakfouten weg te werken
- Geschikt materiaal om spuitpistolen te reinigen
- Lasapparatuur
- Machines voor het snijden, plooiën, slijpen...

Overzicht van functies die kunnen worden opgenomen

- Polyvalent carrosseriebouwer
- Monteur-afwerking
- Spuiter carrosseriebouw
- Pistoalschilder carrosseriebouw
- Voorbewerker carrosseriebouw
- Monteur-opbouwer
- Lasser-opbouwer
- Lasser-constructeur